
**PRISMA
MINIWOORDENBOEK**

**ITALIAANS – NEDERLANDS
NEDERLANDS – ITALIAANS**

Inhoudsopgave

Lijst van gebruikte afkortingen	6
Aanwijzingen voor het gebruik	7
Woordenboek Italiaans–Nederlands	9
Woordenboek Nederlands–Italiaans	243
Enkele grondslagen van de Italiaanse taal	479

Lijst van gebruikte afkortingen

~	=	herhaling trefwoord
<i>[de]</i>	=	niet-onzijdig Nederlands zelfstandig naamwoord
<i>[het]</i>	=	onzijdig Nederlands zelfstandig naamwoord
<i>bez vnw</i>	=	bezittelijk voornaamwoord
<i>bijw</i>	=	bijwoord
<i>bn</i>	=	bijvoeglijk naamwoord
<i>chem</i>	=	chemie
<i>cul</i>	=	culinair
<i>dierk</i>	=	dierkunde
<i>enk</i>	=	enkelvoud
<i>fig</i>	=	figuurlijk
<i>gemeenz</i>	=	gemeenzaam
<i>geogr</i>	=	geografie
<i>jur</i>	=	juridisch
<i>lett</i>	=	letterlijk
<i>luchtv</i>	=	luchtvaart
<i>m</i>	=	mannelijk
<i>m-v</i>	=	mannelijk en vrouwelijk
<i>med</i>	=	medisch
<i>mil</i>	=	militair
<i>muz</i>	=	muziek
<i>mv</i>	=	meervoud
<i>nat</i>	=	natuurkunde
<i>o</i>	=	onzijdig
<i>onbep</i>	=	onbepaald
<i>overg</i>	=	overgankelijk
<i>onoverg</i>	=	onovergankelijk
<i>pers vnw</i>	=	persoonlijk voornaamwoord
<i>plantk</i>	=	plantkunde
<i>pol</i>	=	politiek
<i>qd</i>	=	qualcheduno (modern: qualcuno) 'iemand'
<i>qc</i>	=	qualcosa 'iets'
<i>rel</i>	=	religie
<i>rk</i>	=	rooms-katholiek
<i>rtv</i>	=	radio en televisie
<i>scheepv</i>	=	scheepvaart
<i>sp</i>	=	sport
<i>taalk</i>	=	taalkunde
<i>techn</i>	=	techniek

<i>tel</i>	=	telefoon
<i>telw</i>	=	telwoord
<i>theat</i>	=	theater, toneel
<i>tsw</i>	=	tussenwerpsel
<i>v</i>	=	vrouwelijk
<i>vz</i>	=	voorzetsel
<i>wisk</i>	=	wiskunde
<i>ww</i>	=	werkwoord
<i>zeev</i>	=	zeewezen, zeevaart
<i>zn</i>	=	zelfstandig naamwoord

Aanwijzingen voor het gebruik

- het klemtoonteken staat achter de lettergreep waar de klemtoon op valt, als dit niet de voorlaatste lettergreep is
- overall zijn bij de Italiaanse zelfstandige naamwoorden de geslachten aangegeven, behalve bij de woorden op -o die alle mannelijk zijn en de woorden op -a die alle vrouwelijk zijn; uitzonderingen zijn uiteraard wel aangegeven

A

- a naar, te, in, tot • voor • met
• tegen • volgens • over • aan
- abate** abt
- abat-jour** *v* bedlamp
- abbagliante** verblindend • *luce* ~, groot licht
- abbagliare** verblinden
- abbaiare** blaffen
- abbandonare** verlaten (voor altijd) • opgeven • laten varen (een plan) • in de steek laten • *-rsi* zich overgeven aan, zich laten gaan
- abbassare** lager maken, neerslaan (de ogen)
• vernederen • zinken, afdalen, zwakker, minder worden
- abbasso** beneden, omlaag
- abbastanza** tamelijk, genoeg, voldoende
- abba'ttere** neerwerpen, neerslaan • vellen • *fig* vernederen • *-rsi* de moed verliezen
- abbattimento** het neerschieten
• *fig* neerslachtigheid
- abbattuto** terneergeslagen, bedroefd
- abbellire** verfraaien, versieren
- abbeverare** drinken • *fig* dronken maken
- abboccare** aan de mond brengen
• iets vurig begeren
• toehappen • *-rsi* in elkaar uitmonden
- abbonamento** *m* abonnement • ~ *mensile*, maandabonnement
- abbonato** abonnee
- abbondante** overvloedig
- abbondanza** overvloed
- abbozzare** ontwerpen, schetsen
- abbozzo** ontwerp • schets
- abbracciare** omarmen • omvatten
• overzien, begrijpen
- abbraccio** omarming
- abbreviare** afkorten, verkorten
- abbreviazione** *v* afkorting
- abbronzare** bruin worden door de zon • (koffie) branden
- abbruciacchiare** aanbranden
- abbruciato** verbrand
- abbrustolire** roosteren • (koffie) branden • schroeien
- abbuiare** verduisteren • *-rsi*, donker worden, betrekken (lucht) • *fig* somber worden
- abbuono** korting • *sp* handicap
- abdicare** afstand doen
- aberrare** afdwalen, afwijken
- aberrazione** *v* afdwaling
• afwijking
- abeta'ia** sparrenbos
- abete** *m* spar
- a'bile** bekwaam • behendig
• goedgekeurd (militaire dienst)
- abilità** *v* bekwaamheid • ervaring
- abissale** diepzee-
- abisso** afgrond
- abita'bile** bewoonbaar
- abitante** *m* bewoner, inwoner
- abitare** wonen • bewonen
- abitazione** woning
- abito** *m* jurk • kostuum • *abiti fatti*, confectie
- abituale** gewoon, gebruikelijk
- abituamente** gewoonlijk
- abituare** gewennen • *abituarsi a*

wennen aan
abitu'dine *v* gewoonte
abolire afschaffen, opheffen
abominare verfoeien,
 verafschuwen
aborrimento afschuw • afkeer
aborrere verafschuwen • haten
aborto abortus • ontijdige
 geboorte, miskraam • mislukt
 werk
abrogare afschaffen, opheffen (*v.*
 wetten)
Abruzzo *mv* Abruzzen
a'bside *v* apsis • koornis
abusare (di) misbruik maken
 (van) • *-rsi* misbruiken
abusivamente wederrechtelijk
abusivo verkeerd
abuso misbruik
acagiù *m* mahonieboom
accade'mia academie
 • hogeschool • *~ di mu'sica*,
 muzikale soiree, concert
accade'mico *bn* academisch
accadere gebeuren, voorvallen
accampare legeren
accanto naast, dichtbij
accantonare opzij leggen
 • legeren, inkwartieren
accappato'io badjas
accapponarsi *mi si acca'ppona la*
pelle, ik krijg er kippenvel van
accarezzare liefkozen
accattare bedelen • lenen van
accattone bedelaar
accecare verblinden • blind
 worden
acce'dere toetreden • *fig*
 toestemmen, instemmen
accelerare versnellen • gas geven
acceleratore *m* gaspedaal

accelerazione *v* versnelling
accendere aanzetten, aandoen
 (licht, tv, enz.) • aansteken
accendino *m* aansteker
accendisi'garo sigarenaansteker
accennare wenken • aanduiden,
 aanwijzen • *~ di si*, (ja) knikken
accenno wenk • zinspeling
accensione *v* ontsteking (elektr)
 • ontbranding
accento accent, klemtoon
accentrare centraliseren
accentuare accentueren, (goed)
 doen uitkomen
accertare verzekeren • bevestigen
 • nagaan
acesamente vurig
accessi'bile toegankelijk
accesso toegang
accesso'rio bijkomstig,
 bijbehorend
accetta'bile aannemelijk,
 aanvaardbaar
accettare aannemen
 • aanvaarden • accepteren
accettazione *v* aanneming
 • goedkeuring
acciabattare knoeien
acciaio *m* staal
accidentale toevallig, onvoorzien
accidente *m* toeval, onvoorziene
 gebeurtenis • ongeval • *~*
stradale, verkeersongeluk
accioché, acciò che opdat, ten
 einde
acciuga ansjovis
acclamare toejuichen,
 applaudiseren
acclamazione *v* toejuiching,
 bijval, applaus
acclusa bijlage

accoccolarsi (ineen)hurken

accogliente gezellig (sfeer)

- comfortabel

accoglienza ontvangst • opname

accogliere ontvangen

- honoreren • inoogsten • *-rsi*, verzamelen

accoma'ndita commanditaire vennootschap

accomodare in orde brengen

- regelen • verstellen • *-rsi*, zich schikken naar • een vergelijk sluiten • plaats nemen • *si accomodi!* neemt u plaats!

accomodato passend

accompagnamento begeleiding

accompagnare begeleiden, vergezellen • brengen (naar huis, school etc) • *~ con*, passen bij

accompagnare a casa

thuisbrengen

aconciare in orde brengen

- klaarmaken • *-rsi* • zich tooien
- het zich gemakkelijk maken

acco'ncio gepast • geschikt • *in ~*, gelegen, van pas

accorciare verkorten, inkorten

accordare verzoenen, tot

- overeenstemming brengen
- toestaan, verlenen
- overeenstemmen, een akkoord sluiten, het eens zijn
- *muz* stemmen

accordatore *m* stemmer

accordo *m* afspraak (akkoord)

- overeenstemming, overeenkomst • verdrag

acco'rgersi *di* gewaarworden, bemerken

acco'rre toesnellen,

samenstromen

accortezza handigheid, slimheid

accorto slim, scherpzinnig

- omzichtig

accostare naderen • *-rsi*, naderen

- lijken op

accoste'vole toegankelijk

accosto *bn* bevriend, vertrouwd

- met: naast, nabij • dicht bij

accostumarsi wennen aan

accozzare bijeenbrengen

- bijeenflansen

accreditare crediteren • aanzien

- verschaffen, geloofwaardig

- maken • een krediet openen

voor

accre'scere toenemen

- *accrescersi*, zich

vermeerderen

accrescimento stijging, aanwas

accumulare ophopen

accumulatore *m* accu

accuratezza nauwkeurigheid

accurato zorgvuldig,

nauwlettend

accusa aanklacht, beschuldiging

accusare aanklagen,

- beschuldigen • (de ontvangst) berichten

accusativo vierde naamval

accusato aangeklaagde,

beschuldigde, verdachte

accusatore *m* aanklager

acerbo onrijp (v. vruchten)

- bitter • *fig* vroegtijdig (dood)

- hard, wreed • bits

a'cero ahorn, esdoorn

aceto azijn

acetone *m* remover (v. nagellak)

acidità di stomaco v maagzuur

a'cido zuur

Enkele grondslagen van de Italiaanse taal

Zelfstandige naamwoorden

Het Italiaans kent mannelijke en vrouwelijke zelfstandige naamwoorden; dat zijn woorden voor dingen en begrippen waar we in het Nederlands *een*, *de* of *het* vóór kunnen zetten.

Als vuistregel kan men aanhouden dat bijna alle Italiaanse zelfstandige naamwoorden die op een *-o* eindigen *mannelijk* zijn, en die op een *-a* *vrouwelijk*.

Bij het meervoud verandert de *-o* in *-i* en de *-a* in *-e*.

Bij woorden eindigend op *-e* (die zowel mannelijk als vrouwelijk kunnen zijn, bijv. *padre* = vader, *madre* = moeder) verandert de *-e* in het meervoud in een *-i*.

In de woordenlijst is het woordgeslacht aangegeven door **m** (mannelijk) en **v** (vrouwelijk). Bij mannelijke woorden die eindigen op een *-o* en vrouwelijke die eindigen op een *-a* hebben we deze vermelding vaak weggelaten.

Voor de lidwoorden *een*, *de* en *het* bestaan in het Italiaans elf vormen, die als volgt worden gebruikt:

Nederlands	geslacht van het woord	normale vorm	vóór een woord dat met een klinker begint	vóór een woord dat met een s of z begint
een	mannelijk	un	un	uno
de (enkelv.)	mannelijk	il	l'	lo
de (meerv.)	mannelijk	i	gli	gli
een	vrouwelijk	una	un'	una
de (enkelv.)	vrouwelijk	la	l'	la
de (meerv.)	vrouwelijk	le	le	le

Bijvoorbeeld:	een boek – <i>un libro</i>	een huis – <i>una casa</i>
	het boek – <i>il libro</i>	het huis – <i>la casa</i>
	de boeken – <i>i libri</i>	de huizen – <i>le case</i>
	een voorwerp – <i>un oggetto</i>	een eend – <i>un'anatra</i>
	het voorwerp – <i>l'oggetto</i>	de eend – <i>l'anatra</i>
	de voorwerpen – <i>gli oggetti</i>	de eenden – <i>le anatre</i>

Na voorzetsels als *a* (aan), *da* (bij), *di* (van), *in* (in) en *su* (op) worden de lidwoorden samengetrokken met het voorzetsel tot:

Nederlands	Italiaans	il	+ l'	+ lo	+ la	+ i	+ gli	+ le
aan, tot	a	al	all'	allo	alla	ai	agli	alle
bij, vanaf	da	dal	dall'	dallo	dalla	dai	dagli	dalle
van	di	del	dell'	dello	della	dei	degli	delle
in, naar	in	nel	nell'	nello	nella	nei	negli	nelle
op	su	sul	sull'	sullo	sulla	sui	sugli	sulle

Bijvoeglijke naamwoorden

Het onderscheid tussen mannelijke en vrouwelijke woorden speelt niet alleen een rol bij de lidwoorden, maar ook bij de bepalingen (bijvoeglijke naamwoorden) die erbij worden gegeven. In het algemeen geldt de regel: de uitgang van de bepaling (bijvoeglijk naamwoord) *komt overeen* met die van het zelfstandig naamwoord. Bijvoorbeeld:

een klein boek – *un piccolo libro*   de kleine boeken – *i piccoli libri*
 een klein huis – *una piccola casa*   de kleine huizen – *le piccole case*

In deze voorbeelden staat de bepaling vóór het zelfstandig naamwoord. Dat is meestal het geval bij veel voorkomende bepalingen als *mooi*, *lelijk*, *goed*, *slecht*, *groot* en *klein*. De minder voorkomende bepalingen daarentegen komen in de regel *achter* het zelfstandig naamwoord. Bijvoorbeeld: de oude man – *l'uomo vecchio*.

Bezittelijke voornaamwoorden

Ook bepalingen van het type *mijn*, *uw* en *zijn* (bezittelijke voornaamwoorden) richten zich in het Italiaans naar het zelfstandige naamwoord waar ze bij staan, in tegenstelling tot de situatie in het Neder-

lands. Het Nederlandse *mijn* wordt bijvoorbeeld in het Italiaans vóór een mannelijk woord *il mio*, vóór een vrouwelijk woord *la mia* en in het meervoud respectievelijk *i miei* en *le mie*.

Een overzicht:

Nederlands	nl. e.v.	nl. m.v.	it. e.v.	it. m.v.
mijn	il mio	i miei	la mia	le mie
jouw	il tuo	i tuoi	la tua	le tue
uw (enkelv.)	il Suo	i Suoi	la Sua	le Sue
zijn/haar	il suo	i suoi	la sua	le sue
ons (onze)	il nostro	i nostri	la nostra	le nostre
jullie	il vostro	i vostri	la vostra	le vostre
uw (meerv.)	il Loro	i Loro	la Loro	le Loro
hun	il loro	i loro	la loro	le loro

Aanwijzende voornaamwoorden

Voor bepalingen als *dit*, *dat*, *die* en *deze* (aanwijzende voornaamwoorden) geldt evenzo dat de vorm ervan zich in het Italiaans richt naar het zelfstandige naamwoord waar ze bij staan.

Een overzicht:

Nederlands	nl. e.v.	nl. m.v.	it. e.v.	it. m.v.
dit, deze	questo	questi	questa	queste
dat, die	quello	quelli	quella	quelle

Persoonlijke voornaamwoorden

Onmisbaar zijn de twee eenvoudige rijtjes *ik, jij, hij...* en *mij, jou, hem...* Hieronder een overzicht:

ik	io	(aan) mij	(a) me
jij	tu	jou	te
u (enkelv.)	Lei	u (enkelv.)	Lei
hij	lui	hem	lui
zij	lei	haar	lei

wij	noi	ons	noi
jullie	voi	jullie	voi
u (meerv.)	Voi	u (meerv.)	Loro
zij	loro	hen	loro

Bijvoorbeeld: ik geef een cadeau aan haar – *do un regalo a lei*

Verder is het in dit verband erg belangrijk dat woorden als *ik, jij* enz. dikwijls worden weggelaten, omdat al uit de werkwoordsvorm duidelijk is welke persoon er wordt bedoeld. In het spraakgebruik spelen ze daarom niet zo'n grote rol, in tegenstelling tot de werkwoordsvormen, die de betekenis van een hele zin drastisch kunnen veranderen.

Ook in het Italiaans maakt men onderscheid tussen de beleefde vorm *u* (= *Lei*) en het gemeenzame *jij* (= *tu*). *Tu* is echter erg vertrouwelijk. Het eenvoudigst is het om *Lei* weg te laten en in plaats van *Lei parla olandese?* gewoon te zeggen:

Spreekt u Nederlands? - *Parla olandese?*

Ofwel *Il signor (La signora, la signorina) parla olandese?*

Werkwoorden

Om zelf zinnen te kunnen vormen is het in ieder geval van belang de eenvoudigste vervoegingen te kennen van de hulpwerkwoorden *hebben* en *zijn*.

hebben	<i>avere</i>	zijn	<i>essere</i>
ik heb	<i>(io) ho</i>	ik ben	<i>(io) sono</i>
jij hebt	<i>(tu) hai</i>	jij bent	<i>(tu) sei</i>
u hebt (enkelv.)	<i>(Lei) ha</i>	u bent (enkelv.)	<i>(Lei) è</i>
hij heeft	<i>(egli) ha</i>	hij is	<i>(egli) è</i>
zij heeft	<i>(ella) ha</i>	zij is	<i>(ella) è</i>
wij hebben	<i>(noi) abbiamo</i>	wij zijn	<i>(noi) siamo</i>
jullie hebben	<i>(voi) avete</i>	jullie zijn	<i>(voi) siete</i>
u hebt (meerv.)	<i>(Voi) avete</i>	u bent (meerv.)	<i>(Voi) siete</i>
zij hebben (mnl.)	<i>(essi) hanno</i>	zij zijn (mnl.)	<i>(essi) sono</i>
zij hebben (vrl.)	<i>(esse) hanno</i>	zij zijn (vrl.)	<i>(esse) sono</i>
gehad	<i>avuto</i>	geweest	<i>stata</i>

Hierbij drie opmerkingen. In de eerste plaats ziet u dat de persoonlijke voornaamwoorden in het Italiaans tussen haakjes zijn geschreven, om aan te geven dat ze veelal weggelaten kunnen worden. In de tweede plaats het gebruik van de hulpwerkwoorden *hebben* en *zijn* in combinatie met voltooid deelwoorden (*gegeven, gemaakt* enz.); dit komt in grote lijnen overeen met het Nederlands. Bijvoorbeeld: Ik heb begrepen – *ho capito* Ik ben vertrokken – *sono partito*

Nuttige uitdrukkingen zijn in dit verband tenslotte nog *er is* en *er zijn*, in het Italiaans respectievelijk *c'è* en *ci sono*. *Het is* is eenvoudig è.

De eenvoudigste vervoegingen van de *regelmatige* werkwoorden zijn in het Italiaans gemakkelijk te onthouden. We kunnen hierbij drie groepen onderscheiden: werkwoorden met de uitgangen *-are* (bijv. *parlare* spreken), *-ere* (bijv. *vendere* verkopen) en *-ire* (bijv. *capire* begrijpen). De vervoeging ervan in de tegenwoordige tijd is als volgt:

ik spreek	<i>parlo</i>	verkoop	<i>vendo</i>	begrijp	<i>capisco</i>
jij spreekt	<i>parli</i>	verkoopt	<i>vendi</i>	begrijpt	<i>capisci</i>
u spreekt	<i>parla</i>	verkoopt	<i>vende</i>	begrijpt	<i>capisce</i>
hij/zij spreekt	<i>parla</i>	verkoopt	<i>vende</i>	begrijpt	<i>capisce</i>
wij spreken	<i>parliamo</i>	verkopen	<i>vendiamo</i>	begrijpen	<i>capiamo</i>
jullie spreken	<i>parlate</i>	verkopen	<i>vendete</i>	begrijpen	<i>capite</i>
zij spreken	<i>parlano</i>	verkopen	<i>vendono</i>	begrijpen	<i>capiscono</i>
gesproken	<i>parlato</i>	verkocht	<i>venduto</i>	begrepen	<i>capito</i>

Net als in het Nederlands zijn een aantal veelvoorkomende werkwoorden in het Italiaans *onregelmatig*, dat wil zeggen dat de vervoeging afwijkt van de hierboven gegeven schema's. We behandelen hieronder drie zeer gangbare: *gaan*, *willen* en *kunnen*.

gaan	<i>andare</i>	willen	<i>volere</i>	kunnen	<i>potere</i>
ik ga	<i>vado</i>	ik wil	<i>voglio</i>	ik kan	<i>posso</i>
jij gaat	<i>vai</i>	jij wilt	<i>vuoi</i>	jij kunt	<i>puoi</i>
u gaat	<i>va</i>	u wilt	<i>vuole</i>	u kunt	<i>può</i>
hij/zij gaat	<i>va</i>	hij/zij wil	<i>vuole</i>	hij/zij kan	<i>può</i>
wij gaan	<i>andiamo</i>	wij willen	<i>vogliamo</i>	wij kunnen	<i>possiamo</i>
jullie gaan	<i>andate</i>	jullie willen	<i>volete</i>	jullie kunnen	<i>potete</i>
zij gaan	<i>vanno</i>	zij willen	<i>vogliono</i>	zij kunnen	<i>possono</i>
gegaan	<i>andato</i>	gewild	<i>voluto</i>	gekund	<i>potuto</i>

Ontkenningen en vragende zinnen

Ontkenningen (*niet, geen, niets* en dergelijke) zijn in het Italiaans gemakkelijk te formuleren. Bij werkwoorden gebruikt men in die gevallen steeds *non*, bijvoorbeeld:

ik wil – *voglio*

Ik wil niet – *non voglio*

Ik heb begrepen – *ho capito*

Ik heb... niet begrepen – *non ho capito...*

Ik heb geld – *ho soldi*

Ik heb geen geld – *non ho soldi*

Het is ernstig – *è grave*

Het is niet ernstig – *non è grave*

Het woordje *non* staat hierbij steeds vóór het voornaamste deel van de ontkenning, in de regel de persoonsvorm.

Zoals gezegd wordt het onderwerp in veel Italiaanse zinnen weggelaten als het van het type *ik, jij, hij* enz. is. De woordvolgorde van vragende zinnen kan dan onveranderlijk blijven; het is voldoende de zin op een duidelijk vragende toon uit te spreken. Bijvoorbeeld:

Ik kan erop wachten – *posso aspettare*

Kan ik erop wachten? – *posso aspettare?*

Ik moet tekenen – *devo firmare*

Moet ik tekenen? – *devo firmare?*